

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9P/41/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5724200682
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Jažembovský
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2024:5724200682.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

6 9P/41/2024

Okresný súd Martin sudcom Mgr. Martinom Jažembovským vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom Centrum pre deti a rodiny Ružomberok, Kalvárska č. 924/35, 034 01 Ružomberok, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa matky: A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom Mesto Martin, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Sučany, a otca: D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom Mesto Martin, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, v konaní začatom z úradnej moci na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A. na nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

6 9P/41/2024

I. O d n í m a maloletého A. z osobnej starostlivosti matky a n a r i a ě u j e maloletému s cieľom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobyt v Centre pre deti a rodiny Ružomberok, Kalvárska 924/35, 034 01 Ružomberok, s účinnosťou od 09.09.2024 do prepustenia matky z výkonu trestu odňatia slobody, avšak najdlhšie na obdobie 6 mesiacov.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

3 9P/41/2024

1. Dňa 05.03.2024 bol súdu doručený podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A. na nariadenie neodkladného opatrenia za účelom zabezpečenia starostlivosti o maloleté deti: E. C., narodený XX.XX.XXXX, A. B., narodený XX.XX.XXXX, F. C., narodený XX.XX.XXXX, A. C., narodená XX.XX.XXXX a G. C., narodená XX.XX.XXXX o dočasnom odovzdaní maloletých detí do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Ružomberok, Kalvárska 924/35, 034 01 Ružomberok a zároveň o nariadenie výchovného opatrenia v Centre pre deti a rodiny v Ružomberku, za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov, počas výkonu trestu odňatia slobody matky A. C., nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom H. XX/XX, A..

2. Svoj podnet Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny A. odôvodnil tým, že pani A. C. je matkou maloletých detí: D. B., narodený XX.XX.XXXX, A. B., narodený XX.XX.XXXX, E. C., narodený XX.XX.XXXX, A. B., narodený XX.XX.XXXX, F. C., narodený XX.XX.XXXX, A. C., narodená XX.XX.XXXX a G. C., narodená XX.XX.XXXX. Maloleté deti C. pochádzajú z rodičov matky A. C. a otca D. B., narodeného XX.XX.XXXX, ktorý je t. č. je vo výkone trestu odňatia slobody. Matka maloletých detí poberá štátne sociálne dávky,

rodičovský príspevok a prídavky na deti. Rozsudkom OS Martin, č. k 19P/221/2021, ppl. 31.12.2021 bola nad maloletým D. B. a A. B. nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v reedukačnom centre. U maloletého A. sa ústavná starostlivosť realizuje doposiaľ v RC Biele Vody, Mlyny, v prípade maloletého D. na základe Rozsudku 18P/1/2023 právoplatného 08.08.2023 o zmene zariadenia sa ústavná starostlivosť realizuje v RC Sološnica. Maloletý D. je dlhodobo a opakovane na úteku. Matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o päť maloletých detí: E. C., A. B., F. C., A. C. a G. C., bytom ako matka, H. XX/XX A., v pridelenom sociálnom byte. Matka uhradila nájom na pol roka vopred, aby mala zabezpečené bývanie pre mal. deti po jej príchode z výkonu trestu odňatia slobody. Na základe Uznesenia Okresného súdu Martin č. k. 13T/15/2021 zo dňa 16.10.2023, právoplatného dňa 31.01.2024 v spojení s Uznesením KS Žilina č. k. 2Tos/115/2023 sa matka v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčila a súd jej nariadil výkon trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok, uložený trestným rozkazom Okresného súdu Martin, sp. zn. 13T/15/2021 zo dňa 24.08.2021, právoplatným dňa 25.09.2021. Matka je zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Vzhľadom na žiadosť o súčinnosť doručenú úradu zo strany Okresného súdu Martin zo dňa 21.02.2024, vo veci nariadenia trestu odňatia slobody odsúdenej matky s nástupom na výkon trestu dňa 13.03.2024, vo veci poskytnutia informácie o zabezpečovaní starostlivosti o mal. deti v dobe matkinho výkonu trestu, ÚPSVR Martin vykonal opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Opakovane boli vykonané pohovory s matkou a ostatnými členmi rodiny, bola zrealizovaná rodinná konferencia, ktorej účelom bolo zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti počas výkonu trestu odňatia slobody matky. Aktuálne z nikto z rodinných príslušníkov a bližšej, ako aj širšej rodiny, nemá záujem o zabezpečovanie dočasnej starostlivosti o maloleté deti. Orgán SPODaSK vyhodnotil situáciu maloletých detí ako závažnú, nakoľko matka z dôvodu jej nástupu do výkonu trestu odňatia slobody, nemôže zabezpečovať riadnu osobnú starostlivosť o maloleté deti. Na základe zhodnotenia situácie mal. detí a rodiny, bola v rodine určená vysoká miera ohrozenia mal. detí.

3. Matka ani otec sa k návrhu/podnetu písomne nevyjadrili.

4. Na pojednávaní konanom dňa 19.08.2024 boli prítomní matka, kolízny opatrovník. Otec ani zástupca Centrum pre deti a rodiny (ďalej len „CDR“) Ružomberok sa na pojednávaní nezúčastnili, predvolanie na pojednávanie im bolo doručené riadnym spôsobom, svoju neúčast' neospravedlnili.

5. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie:

- vylúchom matky a kolízneho opatrovníka,
 - podnetom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A. zo dňa 05.03.2024 č. I. 2,
 - rodným listom maloletého č. I. 11
 - súhlasom CDR Ružomberok č. I. 10,
 - rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 19P/36/2021-54 zo dňa 31.05.2021, právoplatný a vykonateľný dňa 24.08.2021,
 - uznesením Okresného súdu Martin č. k. 9P/41/2024-28 zo dňa 08.03.2024, právoplatné dňa 27.04.2024, vykonateľné dňa 08.03.2024 č. I. 40,
 - správou CDR Ružomberok zo dňa 14.06.2024,
- a zistil nasledovný skutkový stav:

6. CDR Ružomberok súhlasil s umiestnením maloletého A. do ich zariadenia.

7. Zo správy CDR Ružomberok zo dňa 14.06.2024 súd zistil, že maloletý A. sa nachádza v starostlivosti ich zariadenia odo dňa 12.03.2024, a to na základe neodkladného opatrenia OS Martin, sp.zn. 9P/41/2024 zo dňa 08.03.2024, vykonateľné dňa 08.03.2024, ktorým súd uložil matke povinnosť odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti ich zariadenia počas výkonu trestu odňatia slobody matky mal. detí, do ktorého nastúpila dňa 13.3.2024. Matka deti, včítane maloletého, osobne priviedla do ich Centra, pričom s deťmi priniesla len niekoľko ich osobných vecí (oblečenie), nemala však k dispozícii všetky potrebné doklady detí, ani školské pomôcky a pod. Rodné listy, preukazy poistenca, zdravotnú dokumentáciu, ako aj vysvedčenia deťom zabezpečili v spolupráci s príslušnými úradmi a školami. Deti prišli do Centra mierne prechladnuté, s výraznou pedikulózou a hneď v prvých dňoch bolo možné u nich pozorovať výrazné sociálne zanedbanie a dôsledky nepravideľnej školskej dochádzky. Súrodenci boli po príchode do Centra umiestnení na 2 samostatne usporiadané skupiny – spoločne bývali A. s A. a v druhej skupine Dávid, F. a G.. O umiestnení súrodencov na 2 rodinné domy z kapacitných dôvodov bol už pred ich umiestnením do zariadenia informovaný ÚPSVaR A. a pri prijatí

deti do zariadenia aj matka mal. detí. Pani C. zároveň vysvetlili, že hoci deti nie sú spolu v 1 dome, budú sa snažiť zabezpečiť im pravidelný osobný kontakt, s čím matka súhlasila. Ani staršie deti nemali v čase príchodu do Centra dostatočne osvojené základné hygienické návyky, nedostatočne boli rozvinuté aj sebaobslužné činnosti. Napriek tomu, že súrodenci vyrastali v spoločnej domácnosti, súrodenecké väzby sú slabé, vzájomne sa nevyhľadávajú, často sa hádajú, v čase príchodu bola bežne prítomná aj vulgárna vzájomná komunikácia, hádky, provokácie a rovnako fyzické potýčky až bitky. S cieľom uľahčenia adaptácie mal. detí na novú životnú situáciu, odlúčenie od matky a nové prostredie boli spočiatku súrodenci umiestnení v rodinných domoch blízko seba, aby im bol zabezpečený pravidelný osobný i tel. kontakt. Môžu konštatovať, že deti sa na nové prostredie adaptovali pomerne ľahko, len prvé dni smútili za matkou, mali problém zaspáť, mladšie dievčatá ju nedohľadávali vôbec. Postupne sa situácia stabilizovala a deti si postupne osvojili pravidlá i denný režim v Centre. Po stabilizovaní zdrav. stavu (preliečení a odstránení rozsiahlej pedikulózy) boli deti prihlásené do predškolských a školských zariadení. Maloletý (A.) navštevoval v danom čase (k 14.6.2024) 1. ročník Základnej školy Kľačno 4 v Ružomberku. Vzhľadom na jeho vysokú absenciu v 1. ročníku pred príchodom do Centra má výrazné nedostatky v základných vedomostiach. Na vyučovaní pracuje s asistentom, napreduje veľmi pomaly. V budúcom školskom roku 2024/2025 preto bude opakovane navštevova 1. ročník ZŠ. Je priamy, koná impulzívne a denne sa pre niečo urazí, zatne. V takom stave vydrží aj hodinu, nijako nespolupracuje. Rovnako sa prejavoval aj v rodine. Ťažko prijíma usmernenia a autoritu dospelých, avšak vyhľadáva ich blízkosť a fyzický kontakt – pohladenie, pochvalu. Všetci chlapci absolvovali s cieľom nastavenia ďalšej práce vo výchovnom a vzdelávacom procese s dieťaťom diagnostické vyšetrenia v súkromnom CPPaP v Ružomberku, komplexné výsledky ešte nemajú k dispozícii. Po počiatkovej adaptácii detí na novú situáciu a stabilizácii ich zdravotného a psychického stavu boli súrodenci rozdelení nasledovne. V súčasnosti spoločne bývajú chlapci a dievčatka A. a G. boli vzhľadom na nízky vek dňa 29.4.2024 po uvoľnení kapacity v profesionálnej náhradnej rodine Centra odovzdané do starostlivosti profesionálneho rodiča mimo okres Ružomberok. Aj naďalej však pravidelne 1x týždenne Centrum zabezpečuje osobné stretávanie sa súrodencov, sú taktiež v tel. kontakte. Dôvody rozdelenia súrodeneckej skupiny boli odkomunikované aj s rodičmi detí — telefonicky, aj písomnou formou za súčinnosti soc. pracovníkov v ÚVTOS. Zdravotný stav mal. detí je dobrý, sú len v starostlivosti pediatra, nenavštevujú žiadnu odbornú ambulanciu a neužívajú žiadne lieky. Z biologickej rodiny sú deti v kontakte s matkou (telefonicky, taktiež cez videohovor, vzájomne si vymenili už 3x listy s fotkami a obrázkami). Rodičia boli informovaní o deťoch aj listom s fotkami detí prostredníctvom spolupráce soc. pracovníkov Centra a ÚVTOS. Deti sú v častom telefonickom kontakte (2 - 3 krát týždenne) aj s inými príbuznými – sestrami matky a tetou matky, taktiež starými matkami pani C. a pani B.. Príbuzní ich v Centre už 3 x osobne navštívili, priniesli sladkosti, ovocie. S cieľom zmapovania aktuálnej situácie v rodine a potrieb rodiny sa konala prípadová konferencia dňa 22.03.2024 a s cieľom zistenia kompetencií a možností rodiny vyriešiť situáciu detí sa dňa 07.06.2024 konalo stretnutie rodinného kruhu.

8. Matka uviedla, že súhlasí s tým, aby maloletý bol v CDR Ružomberok, dokým nebude prepustená z výkonu trestu alebo do ukončenia jej výkonu trestu odňatia slobody. S deťmi, včítane maloletého A., je v telefonickom kontakte.

9. Kolízny opatrovník uviedol, že s návrhom na nariadenie výchovného opatrenia súhlasí. Vznikne priestor, aby si matka usporiadala pomery. Zatiaľ neprišla o byt.

10. Podľa § 37 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

11. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel jednoznačne k záveru, že je potrebné uložiť výchovné opatrenie spočívajúce v nariadení pobytu maloletého A. I. J. H., keďže matka je vo výkone trestu odňatia slobody, z ktorého dôvodu aktuálne nedokáže zabezpečovať starostlivosť o neho. Bolo vykonané šetrenie v kruhu rodiny a iných osôb, ktoré by eventuálne mohli vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť o maloleté deti, včítane maloletého A., avšak žiadna osoba, ktorá by súhlasila so zabezpečením starostlivosti o deti počas pobytu matky vo výkone trestu odňatia slobody nebola zistená/nájdená. Súd rozhodol o umiestnení maloletého v zariadení s účinnosťou od 09.09.2024, keďže neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti CDR Ružomberok, stratí platnosť dňom 08.09.2024. Po skončení platnosti neodkladného opatrenia bude maloletý v zariadení na základe tohto nariadeného výchovného opatrenia. Výchovné opatrenie bude platiť počnúc 09.09.2024 najdlhšie na dobu šiestich mesiacov, prípadne do dňa prepustenia matky z výkonu trestu odňatia slobody, pokiaľ takýto deň nastane skôr, než uplynie lehota šiestich mesiacov.

12. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP. Nebol preukázaný/daný dôvod na aplikáciu iného zákonného ustanovenia (CMP) pri rozhodovaní o trovách konania.

Poučenie:

2

9P/41/2024

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 CSP), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich CMP.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V Martine dňa 19. augusta 2024

Mgr. Martin Jažembovský
sudca